

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
812 35 BRATISLAVA, NÁMESTIE ĽUDOVÍTA ŠTÚRA 1
Odbor výkonu štátnej správy

Bratislava 16.7.2012
Číslo: 5987/2012-2.2

Rozhodnutie

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor výkonu štátnej správy (ďalej len „ministerstvo“) ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 65 ods. 1 písm. h) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), na základe žiadosti spoločnosti Mestské lesy, s.r.o., Banská Bystrica, ČSA 26, 974 01 Banská Bystrica (ďalej len „žiadateľ“) zo dňa 28.5.2012, v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. c) zákona a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)

p o v o l u j e v ý n i m k u

zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) a f) zákona. Výnimkou sa povoľuje spoločnosti Mestské lesy, s.r.o., Banská Bystrica usmrtiť - odstreliť - jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri mesto Banská Bystrica, držať ho a prepravovať.

Podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona:

1. Odstrel možno zrealizovať od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia do 30.11.2012 poslieďkou v južnej časti revíru medzi lokalitami Lungárová a Lackov grúň v k.ú. Kostiviarska, Podlavice a Uľanka a postriežkou na lokalite Lungárová, Lackov grúň v k.ú. Kostiviarska, Podlavice a Uľanka alebo do 15.12.2012 len postriežkou na uvedených lokalitách.
2. Usmrtený bude jedinec, ktorého hmotnosť nepresiahne 100 kg alebo šírka jeho prednej laby je do 12 cm a zároveň dĺžka zadnej laby do 21 cm.
3. Odstrelu nebude predchádzať vnadenie mäsitou návnadou, s výnimkou možnosti použiť živočíšny materiál v súlade s článkom 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov neurčených pre ľudskú spotrebu v platnom znení.
4. Plánovaný čas lovu bude vopred oznámený ministerstvom poverenej osobe – Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky - Správe CHKO Poľana (ďalej len „kontaktná osoba“).
5. Odstrel medveďa bude neodkladne oznámený kontaktnej osobe s cieľom kontroly dodržiavania podmienok výnimky a vykonania prehliadky usmrteného jedinca.
6. Do príchodu zamestnanca kontaktnej osoby bude ulovený medveď ponechaný na mieste odlovu (**meranie vykonáva výhradne kontaktná osoba**). Zástupca žiadateľa vopred zabezpečí možnosť odváženia uloveného jedinca s presnosťou na 0,5 kg. Hmotnosť usmrteného jedinca sa posudzuje spolu s vývrhom.

7. Žiadateľ umožní zamestnancovi kontaktnej osobe odber vzorky (zo srstí, svaloviny, vnútorných orgánov, krvi a pod.) a zuba z usmrteného medveďa na účely analýz.
8. Formulár "Hlásenie o usmrtení medveďa hnedého" s údajmi o usmrtenom medveďovi zašle žiadateľ na ministerstvo **do dvoch týždňov** od realizácie usmrtenia.

Osobitné predpisy, ako aj ostatné ustanovenia zákona, ostávajú povolením tejto výnimky nedotknuté.

Odôvodnenie:

Listom doručeným dňa 28.5.2012 sa obrátil žiadateľ na ministerstvo so žiadosťou o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených zákonom, spočívajúcej v umožnení usmrtiť jedného jedinca chráneného druhu živočícha - medveďa hnedého v roku 2012. Žiadateľ žiadosť odôvodňoval vysokým stavom medvedej zveri, škodami na poľnohospodárskych kultúrach a opakujúcimi stretmi človeka s medveďmi.

Ministerstvo podľa § 82 ods. 7 zákona zverejnilo na svojej internetovej stránke informáciu o začatí predmetného konania. Lesoochranárske zoskupenie VLK (ďalej len „LZ VLK“) a prihlásilo do konania listom dňa 1.6.2012.

Ministerstvo si k žiadosti žiadateľa vyžiadalo stanovisko Štátnej ochrany prírody SR (ďalej len „ŠOP SR“). ŠOP SR (list č. ŠOPSR/2038/2012 zo dňa 7.6.2012, doručený na ministerstvo 13.6.2012) posúdila predloženú žiadosť a odporučila povoliť usmrtenie jedného medveďa hnedého v predmetnom revíri, vzhľadom na pretrvávajúce ohrozovanie zdravia a bezpečnosti obyvateľov žijúcich v okolí revíru, resp. navštevujúcich revír z pracovných dôvodov alebo z dôvodov rekreácie.

Listom zo dňa 14.6.2012 ministerstvo v zmysle § 33 ods. 2 správneho poriadku oboznámilo účastníkov konania, že v predmetnom konaní bolo ukončené zisťovanie stavu vecí a obstarávanie podkladov a poučilo ich, že ako účastníci konania majú právo sa s podkladmi na vydanie rozhodnutia oboznámiť a následne sa k nim vyjadriť pred vydaním rozhodnutia, k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie. Ministerstvo určilo lehotu a miesto, kde sa bolo možné s podkladmi oboznámiť.

Žiadateľ sa k predloženým podkladom v stanovenej lehote nevyjadril.

LZ VLK listom zo dňa 19.6.2012, ktorý bol na ministerstvo doručený dňa 21.6.2012, spochybnilo postup ministerstva a uviedlo, že z listu, ktorý im bol doručený dňa 19.6.2012 nevyplýva ani aké podklady boli zhromaždené.

Ministerstvo sa nestotožňuje s vyjadrením LZ VLK. K tomu máme nasledovné stanovisko.

Podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že správny orgán nemá povinnosť účastníka konania oboznámiť s podkladmi rozhodnutia ako nesprávne uvádza LZ VLK, ale má povinnosť dať mu možnosť na uplatnenie jeho zákonného práva.

V predmetnom konaní sa LZ VLK stalo účastníkom konania, na základe čoho malo informáciu o začatí správneho konania. Od tohto momentu malo LZ VLK už postavenie účastníka správneho konania so všetkými právami, ktoré vyplývajú a vyplývajú z osobitných predpisov, teda zo zákona, ako aj zo všeobecného predpisu, ktorým je správny poriadok, vrátane práva účastníka konania navrhovať dôkazy v správnom konaní a predovšetkým pred vydaním rozhodnutia právo vyjadriť sa k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Neposkytnutie podkladov obstaraných v rámci správneho konania vo forme vyhotovenia a zaslania ich kópie nemôže v žiadnom prípade LZ VLK znemožniť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, keďže takáto povinnosť zo znenia § 33 ods. 2 správneho poriadku explicitne pre správne orgány nevyplýva. LZ VLK právo nahliadnuť do spisu nebolo upreté, čoho dôkazom je list ministerstva s názvom "Oboznámenie sa s podkladmi pre rozhodnutie a k spôsobu ich zistenia pred vydaním rozhodnutia" zo dňa 14.6.2012, kde mu bola poskytnutá informácia, kde a kedy je možné do príslušných spisov nahliadnuť.

Ministerstvo pri rozhodovaní zvažilo nasledovné skutočnosti:

Podľa § 40 ods. 2 zákona môže ministerstvo v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a

to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov. Z dostupných údajov ŠOP SR, žiadateľa, ako aj z informácií predložených žiadateľom (list Obvodného úradu životného prostredia v Banskej Bystrici, Protokol z miestneho šetrenia škody) je zrejme, že populácia medveďa hnedého v predmetnom revíri nie je ohrozená. Naopak všetko nasvedčuje tomu, že tento chránený druh živočícha v tomto revíri prosperuje a jeho populácia narastá. Niet preto dôvod spochybňovať splnenie základnej podmienky pre povolenie výnimky na usmrtenie tohto živočícha, ktorou je skutočnosť, že povolená výnimka neohrozí zachovanie populácie tohto druhu. Ministerstvo sa svojimi kritériami na povolenie výnimky (prednostné povoľovanie výnimiek mimo území s 3. až 5. stupňom ochrany, ktoré slúžia ako jadrové zóny kľudu pre medveďa a hlavne na okraji areálu rozšírenia medveďa) snaží dosiahnuť udržanie populácie v priaznivom stave v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov. Rozširovanie areálu a postup do oblastí zasiahnutých ľudskou činnosťou, častejšie vyrušovanie medveďom, ako aj jednoznačne preukázané hlásenia o zvýšenom počte medveďov aj v pôvodných miestach výskytu, nesporne nasvedčujú skutočnosti, že v poľovnom revíri mesto Banská Bystrica je zvýšený stav populácie medveďa hnedého.

Pokiaľ ide o posúdenie otázky existencie inej alternatívy k povoleniu výnimky vykonávať rôzne opatrenia je nepochybne žiaduce a mali by mať prednosť pred usmrctvaním chránených druhov živočíchov. Pokiaľ však dochádza k synantropizácii chránených šeliem, ako je medveď hnedý a s tým spojenému ohrozeniu zdravia a bezpečnosti obyvateľov, nemožno v reálnom čase situáciu riešiť inak ako povolením výnimky na usmrtenie tohto živočícha. Zmierňujúce opatrenia preto za danej situácie vec neriešia a nepredstavujú skutočnú alternatívu k povoleniu výnimky. Ministerstvo sa v súvislosti s posúdením existencie alternatívy k povoleniu výnimky zaoberalo možnosťou odchyty medveďov a ich prípadného umiestnenia do ZOO alebo do iných lokalít. Boli oslovené všetky ZOO v Slovenskej republike aj v Českej republike, či by v prípade odchyty medveďa hnedého mohli takéhoto medveďa umiestniť v svojich zariadeniach. Všetky ZOO odpovedali, že buď medvede nechovajú alebo majú plné stavy. Nerealizovateľné je tiež premiestňovanie medveďov do iných lokalít z dôvodu, že odchytené synantropné medvede sú navyknuté hľadať potravu pri ľudských obydliah. Tým by sa len problém preniesol na iné miesto.

Ministerstvo, pri rozhodovaní o výnimkách z podmienok ochrany chráneného druhu, odôvodňuje vydanie výnimky podľa ustanovenia § 40 ods. 3 písm. c) zákona. V zmysle tohto ustanovenia zákona je právne irelevantný vznik škodného účinku, pretože keď následok na zdraví alebo živote vznikne, uvedené ustanovenie stráca na význame. Netreba pripomínať, že Ústava SR prioritne chráni život a zdravie ľudí, preto zákon pripúšťa aj určité výnimky a v citácii písmena c) § 40 ods. 3 zákona nevyžaduje vznik následku, ale preferuje ochranu pred vznikom škodlivého následku. Na to, aby sa predišlo stretom medveďov s ľuďmi, je podľa názoru ministerstva potrebné udržiavať populáciu medveďa v takom počte a na takom areáli, aby nedochádzalo k jeho rozširovaniu tam, kde nie je dostatok prirodzenej potravy, kde však je omnoho väčšia ponuka potravy, pre medveďa z umelých zdrojov (včelíny, odpadky, hospodársky chov dobytky). V prípade, ak by k tomu dochádzalo, výraznou mierou by sa zvyšovala hrozba toho, že si medveď bude zabezpečovať potravu práve z takýchto zdrojov, čím by sa zároveň omnoho zvýšila i hrozba napadnutia ľudí a tým obava o zdravie a bezpečnosť obyvateľov.

Poľovný revír mesto Banská Bystrica má celkovú výmeru 6966 ha, z toho 6562 ha LPF a 404 ha PPF. V revíri je vysoký stav medvedej populácie, hlavne mladých jedincov, sú časté strety občanov priľahlých obcí. V posledných rokoch boli pravidelne evidované škody na včelstvách a ovocných sadoch v lokalitách Kostiviarska – Šípovo a Laskomer. Z charakteru poľovného revíru, ako aj miesta možného ohrozovania občanov, bolo možné vo výrokovej časti rozhodnutia určiť, že pre postriežku je určenou lokalitou v poľovnom revíri mesto Banská Bystrica lokalita Lungárová a Lackov grúň. Povolenie výnimky na usmrtenie medveďa v tejto lokalite je teda možné považovať za riešenie preventívneho charakteru, ktoré je v záujme ochrany a bezpečnosti obyvateľov tak, ako to vyžaduje § 40 ods. 3 písm. c) zákona.

Čas lovu ministerstvo určilo do 30.11.2012 posliedkou a postriežkou, resp. do 15.12.2012 postriežkou. Vzhľadom na skutočnosť, že žiadateľ lovu v revíri musí pripraviť (zriadiť vnaďisko, určiť streľca a pod.) ministerstvo v podmienke rozhodnutia ukladá žiadateľovi nahlásiť konkrétny čas lovu ministerstvu prostredníctvom poverenej osoby.

Ministerstvo listom č. 4143/2009-2.1 zo dňa 5.3.2009 poverilo ŠOP SR, aby prostredníctvom svojich organizačných zložiek vykonávala úlohy uvedené vo výrokovej časti rozhodnutí Ministerstva životného prostredia SR, odboru výkonu štátnej správy a následne kontrolovala splnenie podmienok týchto rozhodnutí.

Voľne žijúce zvieratá možno vnadiť mäsitou návnadou, len ak ich mäso nie určené pre ľudskú spotrebu. Povolenie na užívanie takýchto živočíšnych produktov udeľuje formou rozhodnutia Štátna veterinárna a potravinová správa SR.

Po posúdení žiadosti žiadateľa podľa vyššie uvedených pravidiel, rozhodlo ministerstvo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Ministerstvo vo výroku tohto rozhodnutia žiadateľa upozornilo, že povolením výnimky ostávajú nedotknuté osobitné predpisy [napr. zákon č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve, nariadenie Rady (ES) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi v znení neskorších predpisov, napr. vývoz trofeje (medvedej kože) z EÚ je možný len s platným povolením (permit CITES), komerčná činnosť na území EÚ len s platnou výnimkou zo zákazu komerčných činností, nariadenie (ES) 1774/2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov neurčených pre ľudskú spotrebu - dostupné na www.eur-lex.europa.eu], ako aj ostatné ustanovenia zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní podať rozklad do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava.

Toto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, pokiaľ nebol vyčerpaný riadny opravný prostriedok

Mgr. Lenka Jamborová
poverená riadením odboru
výkonu štátnej správy

Rozhodnutie dostane:

1. Mestské lesy, s.r.o., Banská Bystrica, ČSA 26, 974 01 Banská Bystrica
2. Lesoochrannárske zoskupenie VLK, 082 13 Tulčák 27

Po nadobudnutí právoplatnosti na vedomie:

1. Krajský úrad životného prostredia, Nám. Ľ.Štúra 1, 974 01 Banská Bystrica
2. Obvodný úrad životného prostredia, Skuteckého 19, 974 01 Banská Bystrica
3. ŠOP SR – Správa CHKO Poľana, J.M.Hurbana 20, 960 01 Zvolen
4. ŠOP SR, Tajovského 28/B, 974 01 Banská Bystrica
5. SIŽP - inšpektorát ŽP, odbor IOPaK, Jegerovova 29 B, 974 01 Banská Bystrica